

REFERAT FRA MØTE I FAGRÅDET FOR NORM 23. MARS 2017

- Til stede: Dag Harald Skutlaberg (HUS), Thea Bergheim (OUS, NITO), Aasmund Fostervold (SUS, NFMM), Heidi Cecilie Villmones (SIV), Martin Steinbakk (FHI), Jon Birger Haug (SØF, NFIM), Anne-Sofie Furberg (NORM), Gunnar Skov Simonsen (NORM, ref.)
- Anja Schou Lindman (FHI) deltok som observatør på møtet.
- Forfall: Linda Rui (NFA)
- Sak 01 / 17 Godkjenning av referat, innkalling og saksliste
Referat, innkalling og saksliste godkjent.
- Sak 02 / 17 Årsmelding og regnskap for NORM 2016
NORM sentralt har tidligere utarbeidet årsmelding som har vært forelagt Fagrådet før innsendelse til FHI, Helse Nord RHF og HOD. Årsmeldingen har vært en oppsummering av NORMs aktivitet knyttet til overvåking, vitenskapelig produksjon, utadrettet virksomhet, samarbeid med eksterne organisasjoner, og utlevering av data. Den har også inkludert en kort oppsummering av driftsårets regnskap. Fra og med 2016 har FHI etablert en felles rapporteringsmal for alle helseregistre med FHI som databehandlingsansvarlig. Den nye malen er fleksibel og gir rom for beskrivelse av aktiviteter ved de enkelte registre, men er samtidig strukturert mht relevante forskriftsfestede punkter inkludert organisering, ansvar, myndighet, datamottak og bearbeiding, datatilgang, datautlevering og internkontroll. NORM sentralt har i 2017 rapport til FHI i henhold til den nye malen, og det er enighet i Fagrådet om at den tidligere årsrapporten ikke lenger er nødvendig eller hensiktsmessig. Rapporten for 2016 tas til orientering av Fagrådet. Utfylling av den nye malen peker på områder der dokumentasjonen av NORM i henhold til resistensregisterforskriften bør forbedres, dette gjelder spesielt internkontrollsystemet. Det understrekes at utkast til rapport som tidligere bør sendes ut til Fagrådet i rimelig tid før innleveringsfristen til FHI 1. mars.
- Sak 03 / 17 Oppdatering om sammensetning av Fagrådet
Knut Eirik Eliassen har gått ut av Fagrådet etter to perioder. Norsk forening for allmennmedisin (NFA) har nominert Linda Rui som ny representant, og formell oppnevning er bekreftet fra FHI. Fagrådet diskuterte om det er aktuelt å endre representasjonen for fagmiljøene innenfor allmennmedisin og infeksjonsmedisin. Helt siden opprettelsen av NORM har disse miljøene blitt representert av henholdsvis Norsk forening for allmennmedisin (NFA) og Norsk forening for infeksjonsmedisin (NFIM). Dette er også forankret i den forskriftsfestede avtalen mellom FHI og UNN om driften av NORM.

Det ble konkret reist spørsmål om disse plassene bør overføres til Antibiotikaserteret for primærhelsetjenesten (ASP) og Nasjonal kompetansetjeneste for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten (KAS).

NORM samarbeider tett med ASP og KAS, og Fagrådet konkluderte med at det ikke er nødvendig med ytterligere bindinger til disse enhetene. Det ble tvert imot argumentert med at det er en fordel at enhetene som jobber med antibiotikabruk og resistens skal være åpne og tilgjengelige også for resten av fagmiljøet. Det ble besluttet at dagens representasjon videreføres.

Etter Fagrådets møte høsten 2017 skal FHI oppnevne ny representant for instituttet f.o.m. 2018.

Sak 04 / 17 Oppsummering av status for rapporten NORM/NORM-VET 2016

Det ble gitt en kort oppsummering om rapporten for 2016. Alle data er rapportert inn, og alle laboratoriene har fått tilbakemelding om uvanlige og/eller usannsynlige funn som må kontrolleres. Det meste av kvalitetskontrollen er allerede fullført slik at rapportskrivningen kan starte like over påske. De foreløpige resultatene ble gjennomgått, men det er ingen vesentlige avvik eller endringer fra fjorårets rapport. Følgende emner ble foreslått til såkalte «temabokser» i årets rapport:

- *Clostridium difficile* Egil Lingaas/Jørgen Bjørnholt/
Oliver Kacelnik/Elisabeth Astrup
- Fosfomycin Martin Steinbakk/Ørjan Samuelsen
- ESBL trender på HF – nivå Anne-Sofie Furberg
- Antibiotikabruk i tannhelsetjenesten Morten Enersen/Hege Salvesen Blix
- Kombinert resistens ved empirisk terapi Aasmund Fostervold/Gunnar S Simonsen

NORM sentralt vil i løpet av kort tid sende ut forespørsel til de foreslåtte bidragsyterne. Den konkrete utformingen av rapporten ble kun kort diskutert, men i referatet fra Fagrådets møte høsten 2016 er det angitt en rekke anbefalinger som vil bli fulgt opp i årets rapport.

Sak 05 / 17 Oppfølging av tildelte forskningsmidler fra NORM

Fagrådet hadde i egent formøte gjennomgått tilbakemeldingene om prosjekter som har mottatt støtte fra NORM. Det er jevnt over god progresjon i prosjektene. Enkelte søkere har dårlig framdrift selv flere år etter tildeling, og enkelte ønsker å om-disponere midlene til andre aktiviteter enn det som er beskrevet i den opprinnelige søknaden. Dette er ikke akseptabelt, og søker må i slike tilfeller betale tilbake og søke nytt prosjekt på vanlig måte.

Det ble diskutert om det er behov for justeringer i rapporteringsmalen og i utlysningsteksten for forskningsstøtte. For Fagrådet kan en mer presis utlysningstekst gjøre det enklere å vurdere søknader opp mot definert relevans, men det vil samtidig binde Fagrådet. Det konkluderes med at det kun skal gjøres mindre justeringer i rapporteringsmalen ved at hovedpunktene i budsjettet skal inkluderes for å lette

Fagrådets arbeid. Det ble videre foreslått å forenkle tilgangen til eldre søknader gjennom å arkivere dem i en drop-box på internett. Dette vil bli fulgt opp av NORM sentralt.

På Fagrådets møte høsten 2016 ble det kort diskutert hvordan man kan få bedre data om resistenssituasjonen for koagulase negative stafylokokker (KoNS) og grønne streptokokker. Det var enighet om at disse agens ikke er egnet for ordinære overvåkingsopplegg pga vanskelig identifikasjon (streptokokker) og vurdering av klinisk signifikans (stafylokokker). Fagrådet foreslår at NORM sentralt kontakter fagmiljøer med spesiell kompetanse på de aktuelle agens (FHI v/Didrik Vestrheim for streptokokker og St. Olav v/Kjersti Wik Larssen for stafylokokker) med spørsmål om de med økonomisk og/eller praktisk bistand fra NORM kan påta seg å etablere forskningsprosjekter som kan besvare problemstillingene.

Sak 06 / 17   NORM-data på internett – NORM

Fagrådet har tidligere fått presentert hvordan aggregerte data fra NORM kan presenteres i en interaktiv atlasløsning på internett. Prosjektet har dessverre blitt betydelig forsinket på grunn av omleggingen av helseforetakenes nettsider til felles plattform og uklarheter om bruk av eksterne internettleverandører utenfor helse-tjenesten. Det er nå etablert kontakt med to private leverandører (Fete Typer for webdesign og Savant for konkret atlasløsning). Forhåpentligvis kan det komme på plass en teknisk løsning i løpet av 2017.

Sak 07 / 17   NORM-dagen og Nasjonal konferanse om antibiotikaresistens og infeksjoner i helsetjenesten 22. november 2017

Det praktiske arrangementet er nå fastlagt og programkomitéen har hatt flere telefonmøter. Deltagermøtet og den felles konferansen skal i grove trekk følge samme opplegg som de foregående årene. En foreløpig programskisse ble presentert og diskutert av Fagrådet.

Sak 08 / 17   Norsk infeksjonsregister og fremtidens resistensovervåking i Norge

Anja Schou Lindman er avdelingsdirektør med ansvar for de infeksjonrelaterte helseregistrene ved FHI. Hun presenterte status for arbeidet med et nasjonalt infeksjonsregister og etableringen av en nasjonal database for mikrobiologiske laboratoriesvar. En slik database vil åpenbart være en ressurs for resistensovervåkingen i Norge, men det er fortsatt mye som ikke er avklart om ansvar, eierskap, innhold og drift. Det er derfor for tidlig å definere hvordan en nasjonal laboratedatabase kan brukes til resistensovervåking i framtiden. Fagrådet tar orienteringen til etterretning.

Sak 09 / 17   WHO Global Antimicrobial Resistance Surveillance System (GLASS) og prosjektet NorthernGLASS (vedlegg)

Leder for NORM er oppnevnt som norsk National Focal Point for GLASS og deltar også i GLASS-prosjektet innenfor helsesamarbeidet i «The Northern

Dimension». Norge er tilmeldt GLASS, men det er ennå ikke innsendt data. Både rutinedata fra EARS-Net innsamlingen og NORM overvåkingsprotokoller kan med enkle midler anvendes i GLASS. Det gjenstår noen avklaringer før data fra referanselaboratoriene ved FHI (*Salmonella*, *Shigella* og *Neisseria gonorrhoeae*) er tilgjengelige, men det er etablert et samarbeid mellom NORM og FHI for å løse dette. Det er et spørsmål hvordan Norge skal forholde seg til GLASS protokollens krav til «surveillance sites». Fagrådet uttrykker bekymring rundt ambisjonsnivået og den omstendelige registreringen av kliniske data. Opplegget som er skissert vil kreve mye tid og ressurser selv i de land som allerede har resistensovervåkingssystemer på plass og er dårlig tilpasset ressursnivået til land med lavere utviklingsgrad som WHO ønsker mer data fra. Det skal avholdes en GLASS konferanse i Stockholm medio april som forhåpentligvis kan avklare en del spørsmål, og saken vil også bli diskutert på møte i Antibiotika-komiteén i mai.

Sak 10 / 17 Rapport fra JPI-AMR workshop i Oslo 2016 «The Interplay between AMR Surveillance and Science»

NORM har vært involvert i planlegging og gjennomføring av workshop i Oslo høsten 2016 i regi av Norges forskningsråd om samspillet mellom resistensovervåking og forskning. Rapport er oversendt sekretariatet i forskningssamarbeidet JPI-AMR og vil danne grunnlag for en utlysning av forskningsmidler i 2018.

Sak 11 / 17 Orientering om Norges bidrag til EARS-Net / ECDC

Det ble gitt en kort oppdatering om Norges deltagelse i EARS-Net. Alle laboratorier i Norge leverte data for 2016, og alle laboratoriene har hatt tilfredsstillende resultater ved ekstern kvalitetskontroll (EQA). NORM er videre involvert i ulike prosesser ved ECDC med tanke på felles veiledning og retningslinjer innenfor resistensbestemmelse, screening og smittevern.

Sak 12 / 17 Eventuelt

Kristin Hegstad ved K-Res hadde i forkant av møtet søkt om tilgang til data om *Enterococcus faecium* blodkulturisolater fra 2014 i NORM-databasen. Fagrådet ga sin tilslutning til utlevering av de aktuelle data.

Det ble avtalt at Fagrådets møte høsten 2017 skal avholdes 1. – 2. november (onsdag og torsdag). NORM sentralt vil sende påminnelse i forkant og bestille hotell inkludert møterom.

Tromsø 02.04.2017